

# Debat: queda algun sistema econòmic pur hui?

*Debat estructurat sobre si els tres sistemes econòmics (mercat, planificació, mixt) continuen existint en estat pur o si totes les economies reals són mixtes, amb assignació de rols i posicions.*

**DURADA**

55 min · 1 sessió

**AGRUPAMENT**

grup classe dividit en tres equips + moderació

**UNITAT 1**

L'economia com a ciència social

**MATERIALS**

- Tres targetes de rol (Defensor del mercat · Defensor de la planificació · Pragmàtic del model mixt)
- Fitxa de dades de partida amb tres països contrastats (EUA, Cuba, països nòrdics) — despesa pública sobre PIB i índex de llibertat econòmica
- Cronòmetre projectat o rellotge d'aula per als torns
- Rúbrica d'avaluació del debat impresa per a la coavaluació

**ENCAIX CURRICULAR** · Sabers A.1, A.3, A.6 · Comp. específiques CE1 · Comp. clau CCL, CC, CPSAA

## Plantejament

Al manual els tres sistemes econòmics —economia de mercat, economia planificada i economia mixta— apareixen com tres caselles ben delimitades. La realitat és més borrosa: fins i tot l'economia més liberal té sector públic, exèrcit, sanitat o regulació, i fins i tot la més planificada admet mercats negres o reformes d'obertura. La pregunta d'este debat és deliberadament provocadora: **existix hui algun sistema econòmic en estat pur, o totes les economies reals són, en distint grau, mixtes?**

L'objectiu no és que un equip «guanye», sinó que l'alumnat descobreisca que la classificació del manual és una eina d'anàlisi, no una fotografia exacta del món. Defendre una posició amb dades obliga a entendre els tres models per dins.

## Dades de partida (a entregar en fitxa)

| PAÍS   | DESPESA PÚBLICA / PIB (APROX., 2023) | TRET DOMINANT                     |
|--------|--------------------------------------|-----------------------------------|
| EUA    | ~38 %                                | Mercat amb sector públic acotat   |
| Cuba   | (planificació estatal amb reformes)  | Planificació amb obertura parcial |
| Suècia | ~48 %                                | Mercat + Estat del benestar ampli |

Font: aproximacions a partir de dades OCDE/FMI. Les xifres s'usen com a punt de partida, no com a dada tancada: part de l'activitat és discutir la seua fiabilitat.

## Objectius didàctics

- Comprendre els tres sistemes econòmics no com a categories estanques sinó com a extrems d'un continu.
- Defendre una posició econòmica amb arguments i dades, distingint afirmacions positives de judicis normatius.

- Escoltar i rebatre arguments contraris sense caure en desqualificacions ideològiques.
- Reconèixer que la pregunta «què produir, com i per a qui?» es respon de manera distinta en cada model.

## Passos

- 1. Repartiment de rols (5 min).** Es divideix la classe en tres equips. Cada un rep una targeta: defensor del mercat pur, defensor de la planificació, o pragmàtic del model mixt. Important: el rol assignat **no té per què coincidir amb l'opinió personal** de l'alumne; defensar una postura aliena és part de l'exercici.
- 2. Preparació en equip (15 min).** Cada equip prepara tres arguments a favor del seu sistema i anticipa dues crítiques que rebrà, preparant resposta. Han d'usar almenys una dada de la fitxa.
- 3. Primera ronda d'exposició (9 min, 3 min per equip).** Cada equip exposa la seua posició sense interrupcions.
- 4. Ronda de rèplica (9 min, 3 min per equip).** Cada equip respon als arguments dels altres dos.
- 5. Torn obert (8 min).** El moderador (el docent o un alumne) obri preguntes creuades entre equips.
- 6. Tancament individual (9 min).** Cada alumne escriu, ja en primera persona i amb la seua opinió real, una resposta de 5-6 línies a la pregunta inicial, citant un argument de l'equip contrari que li haja paregut sòlid.

## Criteris d'avaluació

| CRITERI                        | DESCRIPCIÓ                                                         | PES  |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------|------|
| Solidesa argumental            | Arguments coherents recolzats en alguna dada                       | 30 % |
| Ús del vocabulari de la unitat | Empre sistema econòmic, assignació de recursos, les tres preguntes | 25 % |
| Capacitat de rèplica           | Respon als contraris sense desqualificar                           | 20 % |
| Tancament individual           | Reconeix la complexitat i un argument aliè valuós                  | 25 % |

## Variants i extensions

- **Variant curta (30 min):** suprimir la ronda de rèplica i el torn obert, deixant només exposició i tancament.
- **Variant amb dades ampliades:** demanar a cada equip que busque la dada real de despesa pública/PIB del seu país a la base de dades del FMI abans del debat.
- **Connexió amb la Unitat 11:** reprendre el debat en estudiar la política fiscal per veure com la grandària de l'Estat definix el caràcter més o menys mixt d'una economia.

---

Material obert de profedeeconomia.es · Llicència Creative Commons BY-NC-SA · Currículum LOMLOE